

Warszawa, dnia 22 maja 2020 r.

Prof. dr hab. Agnieszka Sopińska
Katedra Zarządzania Strategicznego

Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Kuś
pt. „Działalność innowacyjna polskich małych przedsiębiorstw i źródła jej finansowania”, napisanej na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, pod kierunkiem naukowym dra hab. Macieja Zastempowskiego prof. UMK (obecnie profesora) oraz promotora pomocniczego dr Doroty Grego-Planer

Recenzja składa się z trzech części: omówienia poszczególnych składowych rozprawy; oceny dysertacji pod względem obranej tematyki, zastosowanego podejścia badawczego, kompozycji strukturalnej, źródeł literaturowych i strony warsztatowej; oraz konkluzji i rekomendacji dla Rady Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości co do dalszego postępowania.

I. Omówienie składowych recenzowanej rozprawy

Przedmiotem rozważań podjętych w dysertacji przez Doktorantkę jest zagadnienie prowadzenia i finansowania działalności innowacyjnej przez polskie małe przedsiębiorstwa. Zasadnicza treść rozprawy, zawarta na 257 stronach, obejmuje: wstęp, pięć rozdziałów merytorycznych oraz zakończenie. Praca ma charakter teoretyczno-empiryczny. Trzy pierwsze rozdziały stanowią teoretyczną podstawę dysertacji, natomiast, kolejne dwa metodyczno-empiryczną część pracy. Uzupełnienie dysertacji stanowią: bibliografia oraz odpowiednie spisy rysunków, schematów, tabel i wykresów. Krótkie omówienie poszczególnych składowych dysertacji zamieszczono poniżej.

We „*Wstępie*”, mgr Agnieszka Kuś uzasadniła wybór tematu pracy, skutecznie wykazując istnienie luki poznawczej odnośnie badań dotyczących identyfikacji zakresu,

czynników warunkujących oraz źródeł finansowania działalności innowacyjnej prowadzonej przez małe podmioty gospodarcze w Polsce. Następnie, sformułowała pytania badawcze, cele pracy oraz zakres przedmiotowy, podmiotowy, czasowy i przestrzenny pracy. W dalszej części, Doktorantka opisała zastosowaną procedurę badawczą, wykorzystane metody zbierania danych oraz przybliżyła po krótko układ dysertacji. Zdaniem recenzenta, konstrukcja oraz zawartość merytoryczna „Wstępu” w pełni wyczerpują oczekiwania stawiane pracom doktorskim. Recenzent nie zgłasza żadnych krytycznych uwag do tej części pracy.

W rozdziale 1 pt. „*Małe przedsiębiorstwa we współczesnej gospodarce*”, przedstawione zostały podstawowe zagadnienia związane z terminologią przedsiębiorstwa oraz teorią organizacji, w tym kryteria ilościowe i jakościowe wyodrębniające kategorię małych przedsiębiorstw w strukturze podmiotów gospodarczych. W dalszej części rozdziału zaprezentowano zbiorczy obraz statystyczny stanu małych firm w Polsce, a także scharakteryzowano poszczególne zadania społeczno-gospodarcze, jakie pełnią one w rozwoju współczesnych systemów ekonomicznych. Zdaniem recenzenta, omówienie terminologii pojęcia *przedsiębiorstwo* na tle teorii organizacji, a następnie metodyczne wyodrębnienie w strukturze przedsiębiorstw kategorii małych przedsiębiorstw było niezbędne z perspektywy tematu dysertacji. Z kolei, ukazanie roli i znaczenia małych przedsiębiorstw na rynku polskim i unijnym stanowiło zdecydowane wzmocnienie na rzecz wyboru kategorii małych przedsiębiorstw jako podmiotu eksploracji badawczej.

W rozdziale 2 pt. „*Zarządzanie działalnością innowacyjną przedsiębiorstw*”, zgodnie z tytułem, zaprezentowano dotychczasowy stan wiedzy na temat problematyki zarządzania działalnością innowacyjną. W rozdziale zawarto dogłębną analizę relacji zachodzących pomiędzy pojęciem innowacji, a pojęciem innowacyjności, aktywności innowacyjnej, czy działalności innowacyjnej oraz szeroki przegląd kryteriów klasyfikacji innowacji prezentowanych w literaturze przedmiotu, wskazując tym samym miejsce innowacji we współczesnych koncepcjach zarządzania. W dalszej części rozdziału opisano składowe systemu zarządzania innowacjami w organizacji wraz z elementami, które kształtują podejmowanie przez podmioty gospodarcze nowatorskich przedsięwzięć. Szczególną uwagę zwrócono na uwarunkowania towarzyszące powstawaniu innowacji, wykorzystywane źródła informacji w działalności innowacyjnej oraz bariery działalności innowacyjnej. Podsumowanie drugiego rozdziału stanowiło porównanie podstawowych wskaźników innowacyjności małych przedsiębiorstw w państwach europejskich oraz pozycji Polski na ich tle. Poziom merytoryczny rozdziału drugiego recenzent ocenia jako

2
A. Szepiński

wysoki. Doktorantka swobodnie porusza się w obszarze wiedzy odnoszącej się do zjawiska powstawania innowacji oraz zarządzania działalnością innowacyjną. Dokonany przez Autorkę pracy szeroki przegląd różnych wskaźników innowacyjności małych przedsiębiorstw świadczy o dużej skrupulatności i dociekliwości naukowej mgr Agnieszki Kuś.

Kolejny, rozdział 3 pt. „*Finansowanie działalności innowacyjnej polskich małych przedsiębiorstw*”, zawiera bardzo wnikliwą ocenę stosowanej polityki innowacyjnej w Polsce, a także usystematyzowaną deskrypcję dostępnych źródeł finansowania innowacji dla mniejszych podmiotów gospodarczych oraz opis uwarunkowań determinujących wybór konkretnej formy wsparcia. Za szczególnie wartościową część rozdziału, recenzent uznaje dokonane przez Doktorantkę omówienie każdego z instrumentów wspierających rozwój małych przedsiębiorstw w podziale na źródła finansowania własne i obce wraz ze wskazaniem ich zalet i wad oraz skalą wykorzystania danego źródła przez polskie przedsiębiorstwa.

W ocenie recenzenta, poziom merytoryczny całej części teoretycznej przedłożonej do recenzji pracy (rozdział 1, 2 i 3) jest bez zarzutów. Mgr Agnieszka Kuś bardzo rzetelnie zaprezentowała dotychczasowy stan wiedzy odnośnie roli małych przedsiębiorstw w strukturze gospodarczej, problematyki zarządzania działalnością innowacyjną przedsiębiorstw oraz możliwości finansowania tej działalności przez polskie małe przedsiębiorstwa, dodatkowo umiejętnie ją poszerzając o własne przemyślenia. Sposób prowadzenia wywodu myślowego we wszystkich trzech rozdziałach jest bardzo logiczny, a formułowane wnioski uzasadnione merytorycznie. Przyjęta w części teoretycznej pracy zasada prezentacji poszczególnych stanowisk i poglądów w postaci tabelarycznej w istotny sposób porządkuje dotychczasową wiedzę. Reasumując, część teoretyczna przedłożonej do recenzji rozprawy doktorskiej stanowi wzorcowe omówienie podjętego tematu na gruncie teorii i dotychczasowych badań. Autorka wykazała się dużą umiejętnością odpowiedniego wyselekcjonowania i zaprezentowania dotychczasowego dorobku naukowego oraz prawidłowego wnioskowania, tym samym potwierdzając swoją dojrzałość naukową.

Dalsza część rozprawy doktorskiej (rozdział 4 i 5) to metodyczno-empiryczna egzemplifikacja problemu badawczego. W rozdziale 4 pt. „*Wyniki postępowania badawczego nad działalnością innowacyjną polskich małych przedsiębiorstw*” zawarto omówienie metodycznych aspektów przeprowadzonych badań empirycznych, opis próby badawczej oraz analizę wyników badań empirycznych w zakresie prowadzonej działalności innowacyjnej przez polskie małe przedsiębiorstwa. Ocenie poddano zakres prowadzonej

działalności innowacyjnej, czynniki egzo- i endogeniczne wpływające na działalność innowacyjną małych firm, a także wykorzystywane przez nie źródła finansowania oraz źródła informacji. Rozdział kończy prezentacja skali aktywności innowacyjnej polskich małych przedsiębiorstwach dokonana z perspektywy poszczególnych typów wdrażanych innowacji.

Z kolei, w rozdziale 5 pt. pt. „*Modele działalności i aktywności innowacyjnej małego przedsiębiorstwa*”, zaprezentowano dwa koncepcyjne modele regresji logistycznej (modele logitowe), opracowane przez Doktorantkę. Pierwszy z modeli identyfikował główne determinanty wewnętrzne i zewnętrzne wpływające na prowadzenie działalności innowacyjnej przez polskie małe przedsiębiorstwa (model ogólny), natomiast drugi-kluczowe czynniki finansowe przekładające się na aktywność innowacyjną polskich małych przedsiębiorstw (model szczegółowy). Opis każdego z modeli został poprzedzony wyjaśnieniem teoretycznych założeń, charakterystyką zmiennych oraz prezentacją wyników estymacji.

Wnioski z badań w odniesieniu do celów pracy i postawionych pytań badawczych oraz kierunki dalszych potencjalnych badań Doktorantka nakreśliła w „*Zakończeniu*” dysertacji.

Na podstawie lektury części metodyczno-empirycznej pracy (rozdział 4 i 5) recenzent stwierdza, iż mgr Agnieszka Kuś może samodzielnie prowadzić badania naukowe, bowiem potrafi poprawnie sformułować problem badawczy, dobrać odpowiednie metody badawcze, swobodnie posługuje się różnymi narzędziami statystycznymi, potrafi na ich podstawie opracować modele regresji logistycznej, prawidłowo interpretuje uzyskane wyniki oraz konstruuje uzasadnione wnioski.

II. Ocena pracy:

1. Tematyka rozprawy (wybór problematyki badawczej; umiejętność postawienia nowego i inspirującego celu badawczego)

Tematem recenzowanej rozprawy doktorskiej jest działalność innowacyjna polskich małych przedsiębiorstw i źródła jej finansowania. Działalność innowacyjna od zawsze była integralną częścią prowadzenia działalności gospodarczej, a przez to stanowiła przedmiot dociekań naukowych różnych dyscyplin: makroekonomii (modele wzrostu), zarządzania (strategie i współpraca innowacyjnych firm), finansów publicznych (polityka wspierania

A. Septucler

innowacji) oraz rozwoju gospodarczego (systemy innowacji)¹. Jednak, współcześnie coraz częściej mówi się o konieczności odrębnego rozpatrywania zagadnień związanych z powstawaniem innowacji, osobnego gromadzenia i wykorzystania danych związanych z nakładami i źródłami finansowania działalności innowacyjnej oraz obserwowania kierunków zmian w tym obszarze, o tzw. wyodrębnionej ekonomice innowacji².

Poziom innowacyjności przedsiębiorstwa jest wypadkową oddziaływania różnorodnych czynników, począwszy od postawy kierownictwa, jakości kapitału ludzkiego, stopnia zaawansowania rozwiązań technicznych i technologicznych, poprzez stosowaną politykę innowacyjną, działalność Narodowego Systemu Innowacji i możliwości instytucji wspierających aktywność innowacyjną podmiotów, a kończąc na finansowaniu działalności innowacyjnej. To właśnie kwestie finansowania aktywności innowacyjnej przez małe przedsiębiorstwa w Polsce są jedną z głównych przyczyn ich niskiej innowacyjności. Problem tkwi bowiem: z jednej strony- w braku środków na realizację innowacyjnych projektów; z drugiej- w braku wiedzy odnośnie możliwych do pozyskania źródeł finansowania działalności innowacyjnej³.

Zamiarem Autorki dysertacji było bliższe rozpoznanie skali i zakresu działalności innowacyjnej prowadzonej przez małe podmioty gospodarcze w Polsce oraz dokonanie identyfikacji czynników warunkujących i źródeł finansowania działalności innowacyjnej tych podmiotów.

Wybór kategorii małych przedsiębiorstw spośród wszystkich podmiotów sektora MSP wydaje się być uzasadnionym, gdyż mikroprzedsiębiorstwa charakteryzują się niskim wskaźnikiem przeżywalności⁴ oraz stosunkowo niewielką potrzebą prowadzenia działalności innowacyjnej⁵. Z kolei, przedsiębiorstwa średniej wielkości są często bliższe specyfice dużych firm, niż podmiotów z sektora MSP, do którego są zaliczane⁶.

W ocenie recenzenta, podjęty przez Doktorantkę zamiar badawczy, polegający na poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie: *jakie czynniki wpływają na prowadzoną działalność innowacyjną przez małe przedsiębiorstwa oraz jakie są źródła jej finansowania?*, jest w tej

¹ P. Pomykański, *Analiza nakładów i źródeł finansowania działalności innowacyjnej polskich przedsiębiorstw przemysłowych w latach 2007-2012*, „Studia Ekonomiczne Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Innowacyjność współczesnych organizacji. Kierunki i wyniki badań” nr 183/2014, s. 151.

² B.H. Hall, N. Rosenberg, *Handbook of the Economics of Innovation*, Elsevier, Amsterdam 2010, s. 3.

³ J. Prystrom, K. Wierzbicka, *Finansowanie działalności innowacyjnej*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2015, s. 9.

⁴ Główny Urząd Statystyczny, *Warunki powstania i działania oraz perspektywy rozwojowe polskich przedsiębiorstw powstałych w latach 2009-2013*, Warszawa 2015, s. 35

⁵ Zob. szerzej K. Sobczak, *Konkurencyjność sektora MSP w Polsce* [w:] A. Adamik (red. nauk), *Kształtowanie konkurencyjności i przewagi konkurencyjnej małych i średnich przedsiębiorstw*, C.H. Beck, Warszawa 2011, s. 36-40.

⁶ Przykładem może być raport NBP zatytułowany *Sytuacja finansowania małych przedsiębiorstw na tle kondycji przedsiębiorstw dużych i średnich w latach 2005-2014*, Warszawa 2015

sytuacji ze wszech miar uzasadniony i inspirujący intelektualnie. Dodatkowym argumentem przemawiającym za trafnością wyboru tematu jest fakt osadzenia go w realiach polskich, co zwiększa walory utylitarne dysertacji.

Mgr Agnieszka Kuś za cel główny niniejszej dysertacji postawiła sobie *opracowanie modelu wyjaśniającego podejmowanie przez polskie małe przedsiębiorstwa działalności innowacyjnej*, co z kolei wymagało osiągnięcia celów szczegółowych o charakterze:

a) teoriopoznawczym, obejmujących: *analizę i krytyczną ocenę literatury odnoszącej się do kryteriów definiowania małej firmy; analizę i krytyczną ocenę literatury z zakresu problematyki działalności innowacyjnej przedsiębiorstw oraz uwarunkowań jej towarzyszących; a także analizę i krytyczną ocenę literatury dotyczącej klasyfikacji źródeł finansowania działalności innowacyjnej;*

b) poznawczo-wyjaśniającym, obejmujących: *identyfikację, analizę i ocenę zakresu prowadzonej działalności innowacyjnej przez małe przedsiębiorstwa; identyfikację, analizę i ocenę wykorzystywanych źródeł finansowania działalności innowacyjnej przez małe przedsiębiorstwa; oraz identyfikację, analizę i ocenę wpływu uwarunkowań wewnętrznych oraz zewnętrznych na prowadzenie działalności innowacyjnej przez małe przedsiębiorstwa.*

W ocenie recenzenta, przedstawiona do recenzji dysertacja spełnia wymogi pierwszego kryterium oceny w stopniu wysokim. Wybór problematyki badawczej jest uzasadniony faktem występowania luki poznawczej w zakresie badań dotyczących identyfikacji zakresu, czynników warunkujących oraz źródeł finansowania działalności innowacyjnej prowadzonej przez małe podmioty gospodarcze w Polsce. Nakreślony w pracy problem badawczy jest aktualny, inspirujący intelektualnie i słabo eksplorowany w literaturze przedmiotu, a postawione cele adekwatne do tematu pracy. Tematyka dysertacji osadzona jest w dyscyplinie *nauki o zarządzaniu i jakości*, a dokładnie w subdyscyplinie *zarządzania innowacjami*.

2. Zastosowane podejście badawcze i metoda badań (prawidłowość postawienia tez/hipotez/pytań badawczych; sposób opracowania metodyki badań i ich przeprowadzenia; prawidłowość wnioskowania)

Ocena tego kryterium obejmuje kilka aspektów, z których pierwszym jest weryfikacja poprawności sformułowania tez/hipotez/pytań badawczych w kontekście celów pracy. Ponieważ w pracy nie postawiono tez/hipotez, a jedynie pytania badawcze, stąd ocena będzie odnosiła się do nich.

A. Septak

Doktorantka sformułowała cztery pytania szczegółowe, których odpowiedzi pozwalały jej się odnieść do pytania głównego postawionego w dysertacji: *Jakie czynniki wpływają na prowadzoną działalność innowacyjną przez małe przedsiębiorstwa oraz jakie są źródła jej finansowania?* Pytania szczegółowe były następujące:

1. *Jakie czynniki wewnętrzne wpływają na działalność innowacyjną małych przedsiębiorstw?*
2. *Jakie czynniki zewnętrzne wpływają na działalność innowacyjną małych przedsiębiorstw?*
3. *Jakie rodzaje działalności innowacyjnej są najczęściej podejmowane przez małe przedsiębiorstwa?*
4. *Które źródła finansowania działalności innowacyjnej są najchętniej wykorzystywane przez małe przedsiębiorstwa?*

Sposób sformułowania pytań badawczych nie budzi zastrzeżeń recenzenta. Pytania są adekwatne do postawionych celów dysertacji, celu głównego oraz celów szczegółowych.

Kolejnym rozpatrywanym elementem jest ocena poprawności opracowania metodyki badań oraz ich przeprowadzenia. W pracy posłużono się zróżnicowanymi metodami badawczymi. Badania teoretyczne przeprowadzono na podstawie krytycznej analizy literatury oraz danych zastanych (435 pozycji bibliograficznych, 13 aktów prawnych oraz ponad 100 źródeł internetowych). W ramach prac empirycznych zastosowano badania ankietowe, przeprowadzone na próbie 202 polskich małych przedsiębiorstw. Uzyskane w ten sposób dane (tzw. źródła pierwotne) stanowiły podstawę do wnioskowania statystycznego i opracowania modeli logitowych. Do analiz statystycznych posłużono się dwoma programami: IBM SPSS Statistics (wersja 25) oraz STATA 16. Do interpretacji uzyskanych wyników zastosowano: sumę przyznaną ocen (Σ), medianę (M), dominantę (D) oraz udział procentowy (U).

Przedstawione w niniejszej pracy doktorskiej wnioskowanie statystyczne dotyczące działalności innowacyjnej polskich małych przedsiębiorstw opierało się na wycinku badań empirycznych przeprowadzonych w latach 2014-2016, pod kierownictwem M. Zastempowskiego, w ramach grantu NCN pt. „*Innowacyjność małych i średnich przedsiębiorstw w dobie kryzysu gospodarczego – uwarunkowania, trendy, modele*”⁷. Losowego doboru próby badawczej z rejestru REGON (według stanu na dzień 31.08.2014

⁷ Projekt sfinansowany ze środków Narodowego Centrum Nauki przyznanych w ramach konkursu Opus 5 na podstawie decyzji nr DEC-2013/09/B/HS4/01971.

r.) dokonało Centrum Informatyki Statystycznej GUS w Warszawie we wrześniu 2014 roku. Finalnie w badaniu wzięło udział 250 losowo wybranych podmiotów z sektora MSP, z których na potrzeby niniejszej pracy do dalszej analizy wykorzystano wyłącznie odpowiedzi pochodzące od małych podmiotów gospodarczych, stanowiących 80,8% (202 podmioty).

Zakres przedmiotowy badań obejmował proces prowadzenia działalności innowacyjnej, wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania działalności innowacyjnej, źródła finansowania działalności innowacyjnej, aktywność innowacyjną przedsiębiorstw. Zakres podmiotowy badań obejmował respondentów, którymi byli właściciele lub menedżerowie małych firm. Zakres przestrzenny badań stanowił obszar geograficzny Polski. Z kolei, zakres czasowy badań to lata 2014-2018, w tym: studia literaturowe w latach 2014-2018; analiza danych zastanych GUS, OECD, Komisji Europejskiej w latach 2015-2019; oraz badanie ilościowe w 2015 r. (badania empiryczne dotyczą działalności przedsiębiorstw za lata 2012-2014).

W ocenie recenzenta, sposób opracowania metodyki badań i sama procedura ich przeprowadzenia były bez zarzutu. W wyniku przeprowadzonego postępowania badawczego, Doktorantka udzieliła odpowiedzi na wszystkie pytania badawcze oraz wysunęła sześć wniosków: część o znaczeniu teorio-twórczym, stanowiących istotny zacyzn do dalszych eksploracji naukowych; część o znaczeniu aplikacyjnym, mających charakter praktycznych wskazówek dla kadry zarządzającej odnośnie możliwości finansowania działalności innowacyjnej na rynku polskim przez małe podmioty. Ogólna ocena przedłożonej do recenzji pracy, ze względu na drugie kryterium jest więc pozytywna. Zdaniem recenzenta, mgr Agnieszka Kuś wykazała się zdolnością samodzielnego przygotowania i przeprowadzenia badań naukowych oraz umiejętnością prawidłowego wnioskowania w oparciu o uzyskane wyniki.

3. Kompozycja strukturalna rozprawy, źródła literaturowe i strona warsztatowa (układ pracy; bibliografia; język; poziom edytorski)

Kompozycja strukturalna pracy jest bardzo przejrzysta. Układ rozdziałów wyraźnie nawiązuje do podziału dysertacji na dwie odrębne części: część teoretyczną (rozdziały 1, 2 i 3), oraz część badawczą (rozdział 4 i 5). Zawartość merytoryczna poszczególnych podrozdziałów jest zgodna z ich tytułami.

Sposób prowadzenia wywodu myślowego, zarówno w części teoretycznej, jak i empirycznej jest logiczny i bardzo uporządkowany. Przedstawiona do recenzji praca

A. Sępkiewicz
8

napisana jest komunikatywnym językiem, a omawiane w niej kwestie i pojęcia są rzetelnie wyjaśnione. Doktorantka nie ograniczyła się w pracy jedynie do prezentacji stanowisk innych badaczy, ale wielokrotnie ujawniła własne poglądy. Percepcję zawartych w pracy treści w znacznym stopniu ułatwiają liczne zestawienia tabelaryczne (60 tabel), schematy (32), wykresy (12) oraz jeden rysunek.

Praca oparta jest na bogatej i aktualnej literaturze, obejmującej łącznie 435 zwartych pozycje bibliograficzne (w dużym stopniu obcojęzycznych), 13 aktów prawnych oraz 103 źródła internetowe. Dobór oraz sposób wykorzystania źródeł bibliograficznych ze względu na podjęty temat badawczy jest prawidłowy. Dokonany w dysertacji przegląd publikacji oraz źródeł zastanych pozwala sądzić, iż Doktorantka wyjątkowo swobodnie porusza się w obszarze wiedzy z zakresu działalności innowacyjnej małych przedsiębiorstw w Polsce, w tym uwarunkowań, źródeł finansowania oraz barier tej działalności. Reasumując, ocena recenzenta przedłożonej pracy ze względu na trzecie kryterium jest także pozytywna.

III. Konkluzja i rekomendacja

Zdaniem recenzenta, przedłożona do recenzji dysertacja mgr Agnieszki Kuś pt. *„Działalność innowacyjna polskich małych przedsiębiorstw i źródła jej finansowania”*, stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Zawarte w pracy treści w istotny sposób przyczyniają się do wypełnienia luki poznawczej w zakresie badań dotyczących identyfikacji zakresu, czynników warunkujących oraz źródeł finansowania działalności innowacyjnej prowadzonej przez małe podmioty gospodarcze w Polsce.

W opinii recenzenta, przedłożona do recenzji praca spełnia wszystkie kryteria oceny rozpatrywane w części II recenzji. Po pierwsze-dobór tematyki rozprawy jest uzasadniony, a cele inspirujące intelektualnie i istotne poznawczo. Po drugie- zastosowane podejście i metoda badań są adekwatne do celów rozprawy, a wnioski wzbogacające wiedzę z zakresu podjętej problematyki badawczej. Po trzecie- układ pracy, źródła literaturowe i strona edytorska są bez zastrzeżeń.

Reasumując, recenzent jest zdania, iż mgr Agnieszka Kuś opanowała wymaganą wiedzę teoretyczną z zakresu dyscypliny *nauki o zarządzaniu i jakości* oraz umiejętność prowadzenia samodzielnych badań naukowych, a recenzowana rozprawa doktorska spełnia wymogi stawiane rozprawom doktorskim w świetle *Ustawy o stopniach i tytułach naukowych*.

Recenzent, z pełnym przekonaniem, rekomenduje przyjęcie rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Kuś pt. *„Działalność innowacyjna polskich małych*

A. Szepińska
9

przedsiębiorstw i źródła jej finansowania”, napisanej pod kierunkiem naukowym dra hab. Macieja Zastempowskiego prof. UMK (obecnie profesora) oraz promotora pomocniczego dr Doroty Grego-Planer, przez Radę Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości, Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz **dopuszczenie Doktorantki do publicznej obrony przedłożonej dysertacji. W ocenie recenzenta, rozprawa napisana przez mgr Agnieszkę Kuś zasługuje na wyróżnienie przez Radę Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości.**

Z wyrazami szacunku, Agnieszka Sopińska

